

Brusel 13. listopadu 2019
(OR. en)

14051/19

Interinstitucionální spisy:

2018/0216(COD)

2018/0217(COD)

2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví

Příjemce: Rada

Č. dok. Komise: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Předmět: Balíček opatření týkajících se reformy SZP po roce 2020
– *Aspekty SZP související se životním prostředím a klimatem – společná, ambiciózní a flexibilní struktura ekologických aspektů*

S ohledem na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov, jež se uskuteční dne 18. listopadu 2019, naleznou delegace v příloze diskusní dokument předsednictví na téma „aspekty SZP související se životním prostředím a klimatem – společná, ambiciózní a flexibilní struktura ekologických aspektů“, obsahující rovněž otázky, jejichž cílem je poskytnout vodítko pro rozpravu ministrů.

**DISKUSNÍ DOKUMENT PŘEDSEDNICTVÍ NA TÉMA „ASPEKTY SZP SOUVISEJÍCÍ
SE ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM A KLIMATEM – SPOLEČNÁ, AMBICIÓZNÍ
A FLEXIBILNÍ STRUKTURA EKOLOGICKÝCH ASPEKTŮ“**

Na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov konaném dne 15. července 2019 si ministři vyměnili názory na aspekty společné zemědělské politiky (SZP) po roce 2020, které souvisejí se životním prostředím a klimatem. Před tímto zasedáním vypracovalo předsednictví diskusní dokument (10622/19) a požádalo ministry, aby se vyjádřili k nejdůležitějším prvkům návrhu Komise a zamysleli nad možnými zlepšeními, jež jsou nezbytná pro dosažení požadované vyšší úrovně ambicí v oblasti životního prostředí a klimatu.

Vyšší úroveň ambicí budoucí SZP v oblasti životního prostředí a klimatu v porovnání se stávající úrovní podpořila – byť v různé míře – řada delegací. Delegace rovněž zdůraznily, že je třeba

- i) zajistit náležité financování s cílem vyrovnat se s náročnějšími environmentálními podmínkami,
- ii) snížit administrativní zátěž jak pro zemědělce, tak pro příslušné orgány, včetně kontrol podmíněnosti, a
- iii) umožnit členským státům, aby při provádění požadavků zohlednily místní potřeby, čímž by se zajistila větší flexibilita, jakož i jednodušší a srozumitelnější ustanovení.

Mnoho ministrů rovněž uvedlo, že je zapotřebí další práce na technické úrovni, a Rada vybídla Zvláštní výbor pro zemědělství, aby pokračoval v jednáních s cílem dále rozpracovat návrhy související s tímto tématem. Práce na technické úrovni pokračovala během podzimu také v Pracovní skupině pro horizontální zemědělské otázky.

1. Výsledky, jichž bylo dosud dosaženo ve věci zvyšování ambicí SZP v oblasti životního prostředí a klimatu

Podmíněnost (články 11–12 a příloha III nařízení o strategických plánech) představuje základní společné kritérium EU týkající se životního prostředí a klimatu pro obdržení podpory. V návrhu Komise jsou mnohé ze stávajících požadavků na ekologizaci a podmíněnost začleněny do nové posílené podmíněnosti, která bude základním kritériem pro obdržení plateb v rámci strategického plánu SZP.

Členské státy promítnou posílenou podmíněnost do vnitrostátních norem, přičemž zohlední svá specifika a potřeby. Cílem úsilí, jež bylo vynaloženo během jednotlivých předsednictví (Rakousko, Rumunsko, Finsko), bylo vyjasnit požadavky podmíněnosti a zajistit nezbytnou flexibilitu, aby mohly být zohledněny odlišné místní podmínky a okolnosti panující v Evropě.

Je důležité, aby byla podmíněnost jako základní kritérium uplatňována na co největší rozloze zemědělské půdy v EU. Současně je však třeba nalézt rovnováhu mezi administrativní zátěží spojenou s kontrolami podmíněnosti a dopadem **činnosti malých zemědělských podniků** na životní prostředí. Z tohoto důvodu se jeví jako odůvodněné, aby pro malé zemědělské podniky existoval jednodušší režim kontrol a určité výjimky ze sankcí souvisejících s podmíněností.

Podle názoru předsednictví představuje návrh znění, o němž se v souvislosti s podmíněností jedná a který obsahuje nové prvky týkající se norem v oblasti dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy a povinných požadavků na hospodaření, vyšší úroveň ambicí v oblasti životního prostředí a klimatu, než je úroveň stávající. Zajišťuje přitom rovné podmínky a současně poskytuje členským státům flexibilitu potřebnou k tomu, aby mohly přizpůsobit normy a požadavky místním podmínkám a potřebám.

V zájmu zjednodušení by členským státům byla poskytnuta nezbytná volnost, pokud jde o provádění **kontrol a sankcí týkajících se podmíněnosti (články 84 až 87 horizontálního nařízení)**. V případech nesouladu by stanovené sankce byly úměrnější jeho důsledkům pro dosažení cíle dotčené normy nebo požadavku.

Předsednictví pracovalo také na dalších změnách a konsolidaci návrhů právních předpisů týkajících se SZP, zejména pokud jde o následující prvky, které jsou důležité pro řízení strategických plánů členských států a jako příspěvek k dosažení ambicí v oblasti životního prostředí a klimatu:

- **způsobilost plochy (čl. 4 písm. c) nařízení o strategických plánech):** předsednictví navrhlo změny pravidel upravujících způsobilost ploch, na které lze obdržet přímé platby, s cílem zajistit, aby tato pravidla nesvazovala environmentální ambice budoucí SZP. Tento přístup zabrání tomu, aby zemědělci z důvodu zvýšených požadavků v oblasti podmíněnosti přicházeli o podporu, a motivuje je k zavádění ekorežimů, čímž by ve větší míře přispívali k dosažení cílů v oblasti životního prostředí a klimatu;
- **finanční flexibilita (články 88 a 89 nařízení o strategických plánech):** formulační návrhy předložené předsednictvím by výrazně snížily riziko ztráty finančních prostředků v případě, že některé intervence, zejména ekorežimy, budou využity v menší míře, než se očekávalo. V rámci určitých omezení odůvodněných členskými státy v jejich strategickém plánu by díky flexibilitě bylo rovněž možné přesunout finanční prostředky z jiných intervencí ve formě přímých plateb například na ekorežimy, pokud by jejich využití bylo vyšší, než se očekávalo. Tím by se zajistilo, že ekorežimy zůstanou přitažlivé a že hodnotné projekty obdrží náležité financování, a to i v případě, že míra využití bude oproti původním plánům odlišná, což představuje riziko vzhledem k tomu, že ekorežimy jsou novým nástrojem, s jehož plánováním a používáním dosud nejsou zkušenosti.

Předsednictví se rovněž v rámci daného legislativního návrhu podrobně zabývalo několika **druhy intervencí, které přispívají k cílům v oblasti životního prostředí a klimatu**. Bylo upřesněno zejména znění článku 28 (ekorežimy), článku 65 (závazky v oblasti hospodaření), článku 66 (oblasti s přírodními omezeními), článku 67 (určité závazné požadavky) a znění prvků nesouvisejících s produkcí uvedených v článku 68 (Investice), přičemž převážná většina členských států s takto upřesněným zněním souhlasí. Nicméně pokud jde o ekorežimy, otázka jejich dobrovolného nebo povinného používání v členských státech zůstává i nadále otevřená.

V souvislosti s **odvětvovými intervencemi** se diskutovalo o procentním podílu provozních fondů operačních programů organizací producentů, jenž má být vyčleněn pro účely cílů v oblasti životního prostředí a klimatu; členské státy však v této otázce i nadále zastávají rozdílná stanoviska.

2. Náměty pro další práci

Kromě výše uvedených právních prvků a požadavků zůstává otevřená otázka požadovaného finančního příspěvku strategických plánů SZP k cílům v oblasti životního prostředí a klimatu. Tato otázka byla projednávána v souvislosti s reformou, přičemž některé členské státy například navrhovaly, aby byl na ekorežimy vyčleněn konkrétní podíl přímých plateb, avšak stanoviska a preference jsou i nadále značně rozdílné.

V bodech odůvodnění návrhu Komise je uveden obecný cíl dosáhnout v rámci SZP podílu výdajů souvisejících s klimatem ve výši 40 % a v článku 87 je stanovena metoda pro sledování výdajů v oblasti klimatu. V návrhu je rovněž uveden konkrétnější procentní podíl (30 %), který má být na cíle v oblasti životního prostředí a klimatu vyčleněn v rozpočtu Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). U intervencí v rámci prvního pilíře byl navržen minimální podíl výdajů (20 %) v případě provozních fondů organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny.

Vzhledem k tomu, že strategický plán SZP by měl být jako celek soudržný a zahrnovat intervence v rámci obou pilířů, by předsednictví chtělo navrhnout zavedení **jednotného procentního podílu** platného pro celý strategický plán SZP a pro všechny členské státy ve stejné míře, který má být vyčleněn na cíle v oblasti životního prostředí a klimatu. Případně by bylo možné stanovit pro každý členský stát **pevnou částku** financování pro tyto účely v rámci celého strategického plánu SZP. Jinými slovy, existoval by jednotný procentní podíl nebo pevná částka financování zahrnující oba pilíře a **dotčený členský stát by si mohl v rámci prvního či druhého pilíře nebo obou pilířů zvolit jednu nebo více intervencí, které by přispěly k dosažení tohoto procentního podílu nebo částky**. To by znamenalo, že by si členské státy mohly zvolit ty intervence, které jsou pro ně s ohledem na jejich místní podmínky nejvhodnější, aniž by byly nuceny je vybírat z konkrétního pilíře, čímž by se zajistila větší flexibilita při vypracovávání strategického plánu SZP.

Předsednictví **tedy namísto vyčlenění 30 % prostředků z druhého pilíře na cíle v oblasti životního prostředí a klimatu** navrhuje, aby **členské státy na tyto cíle vyčlenily určitý podíl jejich celkového objemu prostředků určených pro SZP (první a druhý pilíř).**

Předsednictví má za to, že společně s povinností stanovení ambicióznějších cílů při vypracovávání strategických plánů SZP podle článku 92 by jednotný procentní podíl nebo pevná částka představovaly vhodný způsob, jak zviditelnit výdaje v oblasti životního prostředí a klimatu, dosáhnout vyšší úrovně ambicí v oblasti životního prostředí a klimatu ve srovnání se současnou situací a zajistit jednotný ráz struktury ekologických aspektů SZP. Jednotný procentní podíl nebo pevná částka by zároveň členským státům umožnily se rozhodnout, zda v závislosti na své situaci využijí více intervencí v rámci prvního či druhého pilíře, za předpokladu, že bude dosaženo požadovaného procentního podílu nebo částky.

Jednotný procentní podíl by nahradil navrhovaný 30% cíl a mohl by být **stanoven později, po přijetí rozhodnutí o víceletém finančním rámci**, a to v takové výši, která by umožnila dosáhnout vyšší úrovně ambicí v oblasti životního prostředí a klimatu, než je tomu v případě současné SZP. Cíl pro operační programy v odvětví ovoce a zeleniny by byl zachován, přičemž jeho procentní výši bude třeba ještě projednat.

Intervence přispívající k jednotnému procentnímu podílu nebo pevné částce

Předsednictví určilo předběžný seznam druhů intervencí, které lze vzít v úvahu pro dosažení jednotného procentního podílu nebo pevné částky (v právním předpisu bude upřesněno):

- režimy pro klima a životní prostředí (ekorežimy) (článek 28 nařízení o strategických plánech);
- závazky v oblasti hospodaření přispívající k životnímu prostředí a klimatu v rámci druhého pilíře (článek 65 nařízení o strategických plánech);

- určitý procentní podíl finančních prostředků ke kompenzaci přírodních omezení nebo jiných omezení specifických pro určité oblasti (články 66 a 67 nařízení o strategických plánech);
- investice související se životním prostředím a klimatem (článek 68 nařízení o strategických plánech);
- některé intervence spojené s cíli v oblasti životního prostředí a klimatu v rámci druhů intervencí v určitých odvětvích;
- poradenské služby související s cíli v oblasti životního prostředí a klimatu (článek 13 nařízení o strategických plánech);
- předávání znalostí a spolupráce související s cíli v oblasti životního prostředí a klimatu (články 71 a 72 nařízení o strategických plánech).

Předsednictví rovněž navrhuje doplnit do nařízení o strategických plánech SZP zvláštní ustanovení týkající se navazujících opatření ke stanovenému procentnímu podílu či částce. Tato ustanovení by měla zohledňovat víceletou povahu závazků v rámci druhého pilíře. Jako logické se tedy jeví sledovat plnění cíle v průběhu několika let a stanovit takový mechanismus, který zajistí, že během plánovacího období SZP budou požadovaný procentní podíl či částka dodrženy.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti budou ministři vyzváni, aby se na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov dne 18. listopadu zabývali těmito **otázkami**:

- Mohly by členské státy potvrdit zásadu jednotného procentního podílu financování, který by byl určen pro cíle v oblasti životního prostředí a klimatu a zahrnoval by oba pilíře, majíce na paměti, že je zapotřebí tuto otázku dále podrobněji rozpracovat?
- Představuje výše uvedený balíček opatření dostatečně pevný, avšak pružný rámec, který umožní dosáhnout vyšší úrovně ambicí budoucí SZP v oblasti životního prostředí a klimatu?